

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**
СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ
Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015

Кафедра економічної теорії та конкурентної політики

**МІКРОЕКОНОМІКА /
MICROECONOMICS**

**РОБОЧА ПРОГРАМА /
COURSE OUTLINE**

освітній ступінь	молодший бакалавр	/ Junior bachelor
галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки	/ Social and behavioural science
спеціальність	051 Економіка	/ Economics

Київ 2020

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу КНТЕУ
заборонено**

Автори: Герасименко А.Г., д-р екон. наук, проф.
Ожелевська Т.С., канд. екон. наук, доц.
Вертелева О.В., канд. фіз.-мат. наук, доц.

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри економічної теорії та конкурентної політики 04.11.2020 р., протокол № 9.

Рецензенти:

Лебедева Л.В., канд. екон. наук, доц.;
Хоменко І.Б., канд. екон. наук, комерційний директор ПП «Массімо Сарто Україна»

**МІКРОЕКОНОМІКА/
MICROECONOMICS**

**РОБОЧА ПРОГРАМА /
COURSE OUTLINE**

освітній ступінь	молодший бакалавр	/	Junior bachelor
галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки	/	Social and behavioural science
спеціальність	051 Економіка	/	Economics

1. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ ТА РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ТЕМАМИ (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН)

Назва теми	Усього годин/ кредитів	Кількість навчальних годин			Форми контролю
		в т.ч.			
		лекції	практичні заняття	Самостійна робота студентів	
Тема 1. Предмет та метод мікроекономіки	8	2	2	4	О, Е, СВ, АЗ
Тема 2. Корисність економічного блага. Вибір споживача	8	2	2	4	О, АЗ
Тема 3. Аналіз поведінки споживача	8	2	2	4	Е, АЗ
Тема 4. Попит та пропозиція.	12	4	4	4	О, Е, АЗ
Тема 5. Теорія еластичності	8	2	2	4	О, Е, АЗ, СВ
Тема 6. Теорія граничних продуктів та мікроекономічна модель фірми	8	2	2	4	Е, АЗ
Тема 7. Витрати виробництва	10	2	4	4	О, П, АЗ
Тема 8. Досконала конкуренція	10	4	2	4	О, П, АЗ
Тема 9. Монополія	12	4	4	4	О, Е, П, АЗ
Тема 10. Монополістична конкуренція	8	2	2	4	О, Е, АЗ
Тема 11. Олігополія	12	4	4	4	О, Е, П, АЗ
Тема 12. Попит на ресурси.	8	2	2	4	О, П, АЗ
Тема 13. Ринок праці	8	2	2	4	О, Е, АЗ
Тема 14. Ринок капіталу та ринок землі	8	2	2	4	О, П, АЗ
Тема 15. Ринок інформації.	8	2	2	4	О, Е, П, АЗ
Тема 16. Невизначеність і ризик	10	2	4	4	О, Е, Д, АЗ
Тема 17. Загальна рівновага та економічна ефективність	8	2	2	4	О, П
Тема 18. Зовнішні ефекти	8	2	2	4	О, П, СВ
Тема 19. Суспільні блага	8	2	2	4	О, Е, П, СВ
Тема 20. Політичний ринок	10	4	2	4	О, Е, П, СВ
РАЗОМ:	180/6	50	50	80	
Підсумковий контроль - екзамен					

Скорочення:

О – опитування;

Т – тестування;

Е – есе;

П – презентація;

СВ – ситуаційні вправи;

АЗ – аналітичні задачі;

Д – дебати.

2. ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНИХ, ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ, САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час студента, год.
<p><i>Знати:</i> методику мікроекономічного аналізу, основні проблеми мікроекономіки та механізм формування економічного вибору.</p>	<p style="text-align: center;">Тема 1. Предмет та метод мікроекономіки</p> <p>План лекції-візуалізації</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мікроекономіка як складова економічної теорії 2. Предмет, концептуальні основи та методологія мікроекономіки 3. Загальноекономічні та специфічні методи дослідження в мікроекономіці. 4. Мета та завдання дисципліни. <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел:</p> <p>Основний: 1, 2, 3, 5, 6. Додатковий: 12, 14, 16, 18, 20, 21.</p>	2
<p><i>Вміти:</i> будувати криву виробничих можливостей; використовувати методологічну, термінологічну та інструментальну бази прикладної економіки.</p>	<p>Самостійна робота студентів: Опрацювання матеріалу конспекту лекцій, заповнення опорного конспекту зі списку додаткової літератури, підготовка есе на теми:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Застосування та межі мікроекономічної теорії. 2. Особливості методології мікроекономіки. <p><u>Питання, які виносяться на самостійне опрацювання студентів:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Крива виробничих можливостей. 2. Економічні блага та їх класифікація. 3. Суб'єкти та об'єкти економічних відносин на мікрорівні. <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел:</p> <p>Основний: 1, 2, 5, 6. Додатковий: 12, 14, 16, 18, 20.</p>	4

Курсивом виділено питання, які розглядатимуться із застосуванням інтерактивних методів навчання

	<p>Практичне заняття Опитування студентів за питаннями: 1. Предмет та методологія мікроекономіки. 2. Суб'єкти мікроекономіки. Координація вибору: стихійний порядок та ієрархія. 3. Проблема обмеженості ресурсів та необхідність вибору. 4. Крива виробничих можливостей. 5. Альтернативна вартість економічного блага. <i>Вирішення ситуаційних вправ щодо економічного вибору та аналітичних задач щодо побудови кривої виробничих можливостей та визначення альтернативних витрат.</i></p>	2
<p><i>Знати:</i> методику аналізу моделі поведінки споживача, що пояснює, як споживачі витрачають свої доходи, маючи за мету досягти найкращого задоволення своїх потреб.</p>	<p style="text-align: center;">Тема 2. Корисність економічного блага. Вибір споживача</p> <p>План лекції-візуалізації 1. <i>Корисність та уподобання в економічній теорії</i> 2. <i>Модель бажаного або крива байдужості.</i> 3. <i>Бюджетне обмеження споживача.</i> 4. <i>Рівновага споживача</i></p> <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел: Основний: 1, 2, 3, 4, 5, 6. Додатковий: 7, 12, 14, 16, 18, 19, 20, 21.</p>	2
	<p>Самостійна робота студентів: Опрацювання матеріалу конспекту лекцій, заповнення опорного конспекту зі списку додаткової літератури, підготовка презентацій на теми: 1. Поведінкова економіка Д. Канемана 2. Внесок у розвиток поведінкової економіки Р. Талера.</p>	4

<p><i>Вміти:</i> використовувати механізм формування раціонального вибору споживача, що максимізує корисність, при аналізі його поведінки.</p>	<p><u>Питання, які виносяться на самостійне опрацювання студентів:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Корисність та її види. Нетрадиційні криві корисності. 2. Ординалістський та кардиналістський підходи до вибору оптимального споживчого кошика. <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел:</p> <p>Основний: 1, 2, 5, 6. Додатковий: 7, 12, 16, 18, 19, 20, 21.</p>	
	<p>Практичне заняття <i>Моделювання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. споживчих уподобань з використанням інструментарію кривих байдужості; 2. споживчого бюджету з використанням інструментарію бюджетних ліній; 3. раціонального споживчого вибору в координатах різних комбінацій благ. <p><i>Презентація, дискусія та модерація за темами:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поведінкова економіка Д. Канемана 2. Внесок у розвиток поведінкової економіки Р. Талера. <p><i>Розв'язання аналітичних задач щодо детермінації параметрів споживчої рівноваги</i></p>	2
<p><i>Знати:</i> ефекти доходу та заміщення, їх вплив на вибір споживача.</p>	<p style="text-align: center;">Тема 3. Аналіз поведінки споживача</p> <p>План лекції-візуалізації</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Реакція споживача на зміну доходу 2. Реакція споживача на зміну цін товарів. 3. Ефекти доходу та заміщення при зміні ціни. <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел:</p> <p>Основний: 1, 2, 3, 5, 6. Додатковий: 7, 12, 16, 19, 20.</p>	2

<p><i>Вміти:</i> будувати криву індивідуального попиту на основі лінії "ціна-споживання" та криві Енгеля і Торнквіста; моделювати раціональний вибір споживача; використовувати перший та другий закони Госсена при аналізі практичних економічних ситуацій діяльності мікросистем.</p>	<p>Самостійна робота студентів: Опрацювання матеріалу конспекту лекцій, заповнення опорного конспекту зі списку додаткової літератури, підготовка есе на тему:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Парадокси споживчої поведінки молоді. <p><u>Питання, які виносяться на самостійне опрацювання студентів:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Лінії «ціна-споживання» та «дохід-споживання» 2. Криві Енгеля і Торнквіста. 3. Диспозиції Хікса і Слуцького <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел:</p> <p>Основний: 1, 2, 5, 6. Додатковий: 7, 12, 16, 19, 20.</p>	4
	<p>Практичне заняття</p> <p><i>Моделювання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. лінії «дохід-споживання», кривих Енгеля та Торнквіста як інструменту обґрунтування реакцій споживачів на зміну доходу; 2. кривої індивідуального попиту на основі лінії «ціна-споживання»; 3. ефектів доходу та заміщення в структурі споживчих реакцій на зміну цін нормальних благ, благ нижчої споживчої цінності та благ Гіффена. <p><i>Розв'язання аналітичних задач щодо детермінації реакцій споживача на зміну цін та доходу</i></p>	2
<p><i>Знати:</i> цінові та нецінові детермінанти попиту та пропозиції, особливості впливу цінових та нецінових детермінант попиту та пропозиції на ринкову рівновагу, моделі ринкової рівноваги.</p>	<p style="text-align: center;">Тема 4. Попит та пропозиція</p> <p>План лекції-візуалізації</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Попит та закон попиту 2. Парадокси закону попиту. 3. Пропозиція та закон пропозиції. 4. Встановлення ринкової рівноваги 5. Надлишок споживача і надлишок виробника 6. Ринкові ефекти оподаткування 7. Державне регулювання цін та його наслідки 	4
<p><i>Вміти:</i> використовувати</p>	<p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел:</p> <p>Основний: 1, 2, 3, 4, 5, 6.</p>	

економічні закони попиту і пропозиції при аналізі практичних економічних ситуацій діяльності мікросистем; аналізувати вплив зміни попиту та пропозиції на стан рівноваги ринку, практично застосувати аналіз рівноваги до проблем, пов'язаних з державним втручанням у дію ринкового механізму.	Додатковий: 7, 12, 14, 16, 18, 19, 20, 21.	
	<p>Самостійна робота студентів: Опрацювання матеріалу конспекту лекцій, заповнення опорного конспекту зі списку додаткової літератури, підготовка есе на теми:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості формування та зміни попиту на мережеві блага 2. Негативні ефекти цінового регулювання на ринках України. <p><u>Питання, які виносяться на самостійне опрацювання студентів:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Механізм формування попиту та пропозиції. 2. Єдність та множинність рівноваги. Стійка та нестійка рівноваги. 3. Вплив держави на ринкову рівновагу <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел:</p> <p>Основний: 1, 2, 5, 6. Додатковий: 7, 16, 18, 19, 20, 21.</p>	4
	<p>Практичне заняття 1 Опитування студентів за питаннями:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Цінові та нецінові фактори впливу на попит і пропозицію 2. Встановлення ринкової рівноваги на ринках різних типів благ. Стійка та нестійка рівноваги <p><i>Розв'язання аналітичних задач щодо детермінації параметрів ринкової рівноваги.</i></p>	2
	<p>Практичне заняття 2 <i>Моделювання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. алгоритму встановлення ринкової рівноваги в павутиноподібній моделі; 2. податкового тягаря та пропорцій його розподілу між продавцем і покупцем; 3. державної фіксації максимального та мінімального рівня цін 	2

<p><i>Знати:</i> економічний зміст поняття еластичності.</p> <p><i>Вміти:</i> аналізувати попит та пропозицію за допомогою множини коефіцієнтів еластичності.</p>	<p style="text-align: center;">Тема 5. Теорія еластичності</p> <p>План лекції-візуалізації</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Поняття еластичності.</i> 2. <i>Еластичність попиту</i> 3. <i>Еластичність пропозиції.</i> 4. <i>Практичне застосування теорії еластичності.</i> <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел:</p> <p>Основний: 1, 2, 3, 4, 5, 6. Додатковий: 7, 9, 12, 14, 16, 17, 19, 20, 21.</p>	2
	<p>Самостійна робота студентів: Опрацювання матеріалу конспекту лекцій, заповнення опорного конспекту зі списку додаткової літератури, підготовка есе на тему:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Для чого продавцю необхідно знати еластичність попиту? <p><u>Питання, які виносяться на самостійне опрацювання студентів:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методи розрахунку показників точкової та дугової еластичності. 2. Взаємозв'язок зміни ціни, еластичності попиту за ціною власного блага та сукупного доходу. 3. Визначення меж ринку на основі аналізу перехресної еластичності. <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел:</p> <p>Основний: 1, 2, 5, 6. Додатковий: 7, 9, 12, 14, 16, 17, 19, 20, 21.</p>	4
	<p>Практичне заняття</p> <p>Опитування студентів за питаннями:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Концепція еластичності взаємопов'язаних показників. 2. Економічний, математичний і графічний аналіз еластичності попиту за власною ціною. 3. Еластичність пропозиції за власною ціною блага, еластичність пропозиції за цінами факторів виробництва. 	2

	<i>Ситуаційна вправа: використання теорії еластичності в економічній діяльності. Розв'язання аналітичних задач з використанням коефіцієнтів еластичності.</i>	
<p><i>Знати:</i> підходи до аналізу поведінки фірми у коротко- та довгостроковому періодах.</p> <p><i>Вміти:</i> використовувати економічні закон спадної граничної продуктивності при аналізі практичних економічних ситуацій діяльності мікросистем; порівнювати продуктивність різних технологій; визначати межі розширення виробництва у короткостроковому періоді</p>	<p>Тема 6. Теорія граничних продуктів та мікроекономічна модель фірми</p> <p>План лекції-візуалізації</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фірма як суб'єкт ринку та виробнича ринкова система. 2. Поняття та параметри виробничої функції. 3. Двофакторна виробнича функція. 4. Зміна технології, зміна масштабу у довгостроковому періоді. <p>Список рекомендованих джерел:</p> <p>Основний: 1, 2, 3, 4, 5, 6. Додатковий: 7, 9, 12, 16, 19, 20, 21.</p>	2
	<p>Самостійна робота студентів: Опрацювання матеріалу конспекту лекцій, заповнення опорного конспекту зі списку додаткової літератури, підготовка есе на тему:</p> <p>– Практичне застосування закону спадної продуктивності факторів виробництва.</p> <p><u>Питання, які виносяться на самостійне опрацювання студентів:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Еволюція концепцій фірми. 2. Реакція випуску на зміну обсягів залучення ресурсів у короткостроковому періоді. 3. Виробнича функція у довгостроковому періоді. Види ізоквант. <p>Список рекомендованих джерел:</p> <p>Основний: 1, 2, 5, 6. Додатковий: 7, 9, 12, 16, 19, 20, 21.</p>	4
	<p>Практичне заняття</p> <p><i>Моделювання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. динаміки зміни сукупного, середнього і граничного продуктів у короткостроковому періоді; 2. ізоквант залежно від параметрів виробничої функції; 	2

	<p>3. траєкторії розвитку фірми довгостроковому періоді. Розв'язання аналітичних задач щодо визначення параметрів виробничої функції та оцінки різних видів продуктивності виробництва.</p>	
<p><i>Знати:</i> механізм формування рівноваги фірми, що мінімізує витрати. <i>Вміти:</i> здійснювати вибір комбінації виробничих факторів за критерієм мінімізації витрат чи максимізації випуску, розраховувати витрати виробництва та економічно обґрунтовувати вибір мінімально ефективного розміру фірми та оптимальної потужності діючої фірми (максимізації випуску) при заданих фінансових можливостях.</p>	<p style="text-align: center;">Тема 7. Витрати виробництва</p> <p>План лекції-візуалізації</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Поняття та види витрат.</i> 2. <i>Витрати виробництва у короткостроковому періоді.</i> 3. <i>Витрати виробництва в довгостроковому періоді.</i> 4. <i>Рівновага виробника</i> 5. <i>Трансакційні витрати</i> <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел:</p> <p>Основний: 1, 2, 3, 4, 5, 6. Додатковий: 7, 12, 16, 19, 20, 21.</p>	2
	<p>Самостійна робота студентів: Опрацювання матеріалу конспекту лекцій, заповнення опорного конспекту зі списку додаткової літератури, підготовка презентацій на теми:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Трансакційні витрати у працях Нобелівських лауреатів 2. Проблеми виміру трансакційних витрат <p><u>Питання, які виносяться на самостійне опрацювання студентів:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Прибуток та його види. 2. Поняття ізокости: визначення, побудова, властивості. Карта ізокост. 3. Концепція мінімально-ефективного розміру фірми <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел:</p> <p>Основний: 1, 2, 5, 6. Додатковий: 7, 12, 16, 19, 20, 21.</p>	4

	<p>Практичне заняття 1 Опитування студентів за питаннями: 1. Економічний та бухгалтерський підходи до визначення витрат 2. «Нормальний прибуток» як елемент витрат 3. Еквімаржинальний принцип мінімізації витрат</p> <p><i>Моделювання зміни витрат у короткостроковому періоді.</i></p> <p><i>Презентація, дискусія та модерація за темами:</i> 1. Трансакційні витрати у працях Нобелівських лауреатів 2. Проблеми виміру трансакційних витрат</p> <p><i>Розв'язання аналітичних задач щодо оцінки рівня витрат виробництва та вибору комбінації виробничих факторів за критерієм мінімізації витрат.</i></p>	2
	<p>Практичне заняття 2. Модульна контрольна робота за темами 1-7</p>	2
<p><i>Знати:</i> механізм встановлення рівноваги фірми та галузі за виникнення економічних прибутків або збитків.</p>	<p style="text-align: center;">Тема 8. Досконала конкуренція</p> <p>План лекції-візуалізації 1. <i>Поняття ринкової структури.</i> 2. <i>Характерні ознаки ринку досконалої конкуренції.</i> 3. <i>Рівновага на ринку досконалої конкуренції</i> 4. <i>Конкурентні стратегії фірми у короткостроковому періоді</i> 5. <i>Конкурентна стратегія фірми у довгостроковому періоді.</i> 6. <i>Пропозиція конкурентної фірми у коротко- та довгостроковому періоді.</i> 7. <i>Характер зміни галузевої пропозиції у довгостроковому періоді.</i> 8. <i>Досконала конкуренція та економічна ефективність.</i></p> <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел: Основний: 1, 2, 3, 4, 5, 6. Додатковий: 12, 16, 17, 18, 19, 20, 21.</p>	4

<p><i>Вміти:</i> застосовувати методику визначення обсягів випуску продукції, що максимізують прибуток, мінімізують збитки або забезпечують беззбиткову роботу визначають умови припинення виробництва у коротко- та довгостроковому періоді</p>	<p>Самостійна робота студентів: Опрацювання матеріалу конспекту лекцій, заповнення опорного конспекту зі списку додаткової літератури, підготовка презентації на теми:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Концепція «невидимої руки» А.Сміта 2. Розвиток теорії конкуренції у працях неокласиків <p><u>Питання, які виносяться на самостійне опрацювання студентів:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Показники розрахунку доходів 2. Підходи граничних і сукупних величин до визначення оптимального обсягу випуску конкурентної фірми. 3. Парадокс прибутку. <p>Пропозиція фірми у галузях, що характеризуються різних масштабом виробництва</p> <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел:</p> <p>Основний: 1, 2, 5, 6. Додатковий: 12, 16, 17, 18, 19, 20, 21.</p>	4
	<p>Практичне заняття</p> <p>Опитування студентів за питаннями:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дослідження умов прибутковості та збитковості фірми, що діє в умовах досконалої конкуренції 2. Парадокс прибутку 3. Аналіз ефективності ринку досконалої конкуренції <p><i>Моделювання конкурентних стратегій поведінки фірми у коротко- та довгостроковому періодах.</i></p> <p><i>Презентація, дискусія та модерація за темами:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Концепція «невидимої руки» А.Сміта 2. Розвиток теорії конкуренції у працях неокласиків 	2

	<i>Розв'язання аналітичних задач щодо визначення обсягів випуску продукції, що максимізують прибуток, мінімізують збитки, забезпечують беззбиткову роботу чи визначають умови припинення виробництва у коротко- та довгостроковому періоді.</i>	
<i>Знати:</i> способи здобуття ринкової влади монополіста, моделі монополістичного ціноутворення, особливості формування пропозиції монополіста, наслідки монополії.	<p style="text-align: center;">Тема 9. Монополія</p> <p>План лекції-візуалізації</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Сутність та характерні ознаки монополії. Види монополії.</i> 2. <i>Короткострокова рівновага на монополістичному ринку.</i> 3. <i>Стратегії монополістичного ціноутворення</i> 4. <i>Довгострокова рівновага на монополістичному ринку</i> 5. <i>Економічні наслідки та соціальна ціна монополії</i> 6. <i>Державне антимонопольне регулювання</i> <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел:</p> <p>Основний: 1, 2, 3, 4, 5, 6. Додатковий: 7, 9, 11, 12, 13, 16, 17, 18, 19, 20, 21.</p>	4
<i>Вміти:</i> визначати оптимальні для монополіста рівень цін та обсягу випуску продукції; діагностувати рівень ринкової влади монополіста; обґрунтувати заходи антимонопольного регулювання.	<p>Самостійна робота студентів: Опрацювання матеріалу конспекту лекцій, заповнення опорного конспекту зі списку додаткової літератури, підготовка есе на теми:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Переваги та недоліки монополії 2. Адміністративна монополія та її наслідки 3. Напрямки реформування антимонопольного регулювання <p>Підготовка презентації на тему «Природні монополії в Україні та їх державне регулювання»</p>	4

	<p><u>Питання, які виносяться на самостійне опрацювання студентів:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бар'єри для входження на монопольний ринок. 2. Ринкова влада. 3. Цінова дискримінація. 4. Хижацьке ціноутворення. 5. Втрати суспільного добробуту від монополії <p>Скласти таблицю «Порівняльний аналіз досконалої конкуренції та монополії»</p> <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел:</p> <p>Основний: 1, 2, 5, 6. Додатковий: 7, 9, 11, 12, 13, 16, 17, 18, 19, 20, 21.</p>	
	<p>Практичне заняття 1</p> <p>Опитування студентів за питаннями:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Порівняльний аналіз досконалої конкуренції та монополії 2. Сутність та ознаки ринкової влади. Індекс Лернера 3. Ціноутворення на монопольному ринку <p><i>Моделювання альтернативних стратегій монополістичного ціноутворення</i></p> <p><i>Розв'язання аналітичних задач щодо визначення оптимальних для монополіста рівнів та обсягу випуску продукції, оцінки рівень ринкової влади монополіста.</i></p>	2
	<p>Практичне заняття 2</p> <p>Опитування студентів за питаннями:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Монополія та економічна ефективність 2. Антимонопольне регулювання в Україні <p><i>Моделювання втрат суспільного добробуту від монополії</i></p> <p><i>Презентація, дискусія та модерація за темою «Природні монополії в Україні та їх державне регулювання»</i></p>	2

<p><i>Знати:</i> механізм формування оптимальної ціни та обсягу виробництва в умовах монополістичної конкуренції</p>	<p style="text-align: center;">Тема 10. Монополістична конкуренція</p> <p>План лекції-візуалізації</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Сутність та основні риси ринку монополістичної конкуренції.</i> 2. <i>Рівновага фірми в умовах монополістичної конкуренції.</i> 3. <i>Сутність та передумови розвитку нецінової конкуренції.</i> 4. <i>Суспільна ціна монополістичної конкуренції.</i> <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел:</p> <p>Основний: 1, 2, 3, 4, 5. Додатковий: 9, 12, 16, 17, 18, 20, 21.</p>	2
<p><i>Вміти:</i> визначати суспільну ціну монополістичної конкуренції та шляхи розв'язання проблеми неефективності; аналізувати вплив реклами на обсяг виробництва та середні витрати фірми.</p>	<p>Самостійна робота студентів: Опрацювання матеріалу конспекту лекцій, заповнення опорного конспекту зі списку додаткової літератури, підготовка есе на теми:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Переваги ринку монополістичної конкуренції 2. Поглиблення диференціації продукту: позитивні та негативні наслідки 3. Реклама як джерело ринкової влади <p><u>Питання, які виносяться на самостійне опрацювання студентів:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Диференціація продукту. 2. Економічна доцільність реклами. 3. Виробнича, розподільча та адаптивна ефективність в умовах монополістичної конкуренції. <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел:</p> <p>Основний: 1, 2, 5. Додатковий: 9, 12, 16, 17, 18, 20, 21.</p>	4

	<p>Практичне заняття Опитування студентів за питаннями:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Передумови та зміст монополістичної конкуренції 2. Інструменти нецінової конкуренції. 3. Виробнича, розподільча та адаптивна ефективність в умовах монополістичної конкуренції. <p><i>Моделювання стратегій поведінки фірми на ринку монополістичної конкуренції у коротко- та довгостроковому періоді</i></p> <p><i>Розв'язання аналітичних задач щодо визначення оптимальних рівнівцін та обсягу випуску диференційованої продукції, впливу реклами на прибутковість фірми, суспільної ціни монополістичної конкуренції.</i></p>	2
<p><i>Знати:</i> основні моделі взаємної та послідовної взаємодії олігополістів.</p> <p><i>Вміти:</i> аналізувати стратегічну поведінку олігополіста; обґрунтовувати цінову політику фірми – олігополіста за умов високого ступеня невизначеності ринкової кон'юнктури; виявляти позитивні та негативні наслідки олігополії.</p>	<p style="text-align: center;">Тема 11. Олігополія</p> <p>План лекції-візуалізації</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та характерні ознаки олігополії. 2. Причини та шляхи виникнення олігополії. 3. Показники ринкової концентрації. 4. Аналіз олігополії з використанням теорії ігор. 5. Кооперативні моделі поведінки фірми в умовах олігополії. 6. Некооперативні моделі поведінки фірми в умовах олігополії. 7. Олігополія та економічна ефективність <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел:</p> <p>Основний: 1, 2, 3, 4, 5, 6. Додатковий: 7, 9, 11, 12, 16, 17, 18, 19, 20, 21.</p>	4

	<p>Самостійна робота студентів: Опрацювання матеріалу конспекту лекцій, заповнення опорного конспекту зі списку додаткової літератури, підготовка есе на теми:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Переваги та недоліки олігополії 2. Чи слід запровадити державне регулювання олігопольних ринків в Україні? <p>Підготовка презентації на теми:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ОПЕК: зліт та падіння картелю 2. Міжнародний досвід боротьби з картелями <p><u>Питання, які виносяться на самостійне опрацювання студентів:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Рівновага дуополії Курно за нульових та за сталих витрат. 2. Рівновага дуополії Бертрана при випуску однорідної та неоднорідної продукції. 3. Модель дуополії Штакельберга. <p>Скласти таблицю «Порівняльний аналіз ринкових структур»</p> <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел:</p> <p>Основний: 1, 2, 5, 6. Додатковий: 7, 9, 11, 12, 16, 17, 18, 19, 20, 21.</p>	4
	<p>Практичне заняття 1</p> <p>Опитування студентів за питаннями:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення рівня ринкової концентрації та індекс Херфіндаля – Хіршмана. 2. Методи знаходження оптимального рішення у грі через матрицю виграшів. 3. Кооперація олігополістів. Критерії В. Феллнера 4. Картель: зміст, причини та умови виникнення, причини нестійкості, графічна інтерпретація. 5. Модель лідерства в цінах. <p><i>Моделювання кооперативних стратегій олігополістичного ціноутворення</i></p> <p><i>Презентація, дискусія та модерація за темами:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ОПЕК: зліт та падіння картелю 2. Міжнародний досвід боротьби з картелями <p><i>Ділова гра «Дилема в'язнів»</i></p>	2

	<p>Практичне заняття 2 Опитування студентів за питаннями:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Обґрунтування жорсткості цін в моделі «ламаної кривої попиту». 2. Взаємодія олігополістів за моделями Курно та Штакельберга 3. Цінова війна: визначення, мета та наслідки <p><i>Моделювання некооперативних стратегій олігополістичного ціноутворення</i> <i>Розв'язання аналітичних задач щодо визначення оптимальних параметрів олігополістичної взаємодії</i></p>	2
<p><i>Знати:</i> механізм формування попиту на ресурс та рівноваги та ринку ресурсів</p> <p><i>Вміти:</i> обчислювати показник граничного продукту у грошовому вимірі, еластичність попиту на ресурс, визначати потребу у факторах виробництва згідно з правилами максимізації прибутку та мінімізації витрат.</p>	<p style="text-align: center;">Тема 12. Попит на ресурси</p> <p>План лекції-візуалізації</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Похідний попит.</i> 2. <i>Рівновага фірми на досконало конкурентному ринку ресурсів.</i> 3. <i>Рівновага фірми на моносонічному ринку ресурсів.</i> <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел:</p> <p>Основний: 1, 2, 3, 4, 5, 6. Додатковий: 12, 16, 21.</p> <p>Самостійна робота студентів: Опрацювання матеріалу конспекту лекцій, заповнення опорного конспекту зі списку додаткової літератури, підготовка презентації на тему</p> <ul style="list-style-type: none"> – Стан ресурсних ринків в Україні та перспективи їх розвитку <p><u>Питання, які виносяться на самостійне опрацювання студентів:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гранична дохідність ресурсу. 2. Вплив стану конкуренції на товарному ринку на еластичність попиту на ринку ресурсів. 3. Граничні витрати фірми на ресурс (граничні факторні витрати). <p>Скласти таблицю «Порівняльна характеристика ринку ресурсів та ринку продуктів»</p> <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел: Основний: 1, 2, 5, 6. Додатковий: 12, 16, 21.</p>	2
	<p>Практичне заняття Опитування студентів за питаннями:</p>	2

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості формування попиту на ресурс. 2. Правило максимізації прибутку фірми при купівлі ресурсів. 3. Порівняння рівноважних моделей для ринку ресурсів за різних структурних передумов конкуренції 4. Довгострокова рівновага на ринках ресурсів <p><i>Моделювання рівноваги на ринках конкурентному та монополістичному ринках ресурсів</i></p> <p><i>Розв'язання аналітичних задач на застосування правил максимізації прибутку та мінімізації витрат</i></p>	
<p><i>Знати:</i> вплив ефектів доходу та заміщення на індивідуальну пропозицію праці; особливості формування попиту, пропозиції та рівноважної заробітної плати на ринку праці в умовах досконалої та недосконалої конкуренції.</p>	<p style="text-align: center;">Тема 13. Ринок праці</p> <p>План лекції-візуалізації</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Сутність ринку праці.</i> 2. <i>Формування ринкової пропозиції праці.</i> 3. <i>Рівновага на ринку праці за умов досконалої та недосконалої конкуренції.</i> 4. <i>Діяльність профспілок на ринку праці та її соціально-економічні наслідки.</i> 5. <i>Трансфертний дохід та економічна рента.</i> <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел:</p> <p>Основний: 1, 2, 3, 4, 5. Додатковий: 12, 16, 18, 20, 21.</p>	2
	<p>Самостійна робота студентів: Опрацювання матеріалу конспекту лекцій, заповнення опорного конспекту зі списку додаткової літератури, підготовка есе на теми:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Причини диференціації ставок заробітної плати 2. Роль профспілок в умовах поширення фрілансу 	4

<p><i>Вміти:</i> визначати оптимальну кількість працівників для фірми, що максимізує прибуток; обґрунтувати наслідки діяльності профспілок на ринку праці та встановлення державою мінімального рівня заробітної плати.</p>	<p><u>Питання, які виносяться на самостійне опрацювання студентів:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Формування індивідуального та ринкового попиту на працю. 2. Вплив відкритого та закритого тред-юніонізму на рівень заробітної плати та зайнятість. 3. Рівновага на ринку праці в умовах білатеральної монополії. 4. Квазірента: поняття, її складові та графічна інтерпретація. <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел:</p> <p>Основний: 1, 2, 5. Додатковий: 12, 16, 18, 20, 21.</p>	
	<p>Практичне заняття</p> <p>Опитування студентів за питаннями:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості формування попиту і пропозиції на ринку праці 2. Рівновага фірми на ринку праці 3. Регулювання заробітної плати та його наслідки <p><i>Моделювання</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. вибору індивіда між працею і дозвіллям; 2. рівноваги на ринках конкурентному, моносонічному та білатерально монопольному ринках праці <p><i>Розв'язання аналітичних задач на визначення рівноважних параметрів ринку праці, максимізацію прибутку фірми внаслідок оптимізації залучення ресурсів</i></p>	2
<p><i>Знати:</i> методику дисконтування та прийняття інвестиційних рішень на ринку капіталу; особливості формування пропозиції на ринку землі; механізм встановлення рівноваги на ринку землі.</p>	<p style="text-align: center;">Тема 14. Ринок капіталу та ринок землі</p> <p>План лекції-візуалізації</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Споживання, заощадження та інвестиції в моделі міжчасового вибору І.Фішера. 2. Рівновага на ринку капіталу. 3. Ринок землі. <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел:</p> <p style="text-align: center;">Основний: 1, 2, 3, 4, 5, 6. Додатковий: 12, 16, 18, 20, 21.</p>	2
<p><i>Вміти:</i> визначати доцільність</p>	<p>Самостійна робота студентів: Опрацювання матеріалу конспекту лекцій, заповнення опорного конспекту зі списку додаткової літератури, підготовка</p>	4

<p>інвестиційних проектів фірми; моделювати міжчасовий вибір домогосподарств; розраховувати ціну землі, поточної та майбутньої вартості активів.</p>	<p>презентації на тему: – Ринок землі в Україні</p> <p><u>Питання, які виносяться на самостійне опрацювання студентів:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ефекти доходу та заміщення у формуванні пропозиції капіталу 2. Інвестиційний попит. 3. Поняття дисконтованої вартості. Внутрішня норма прибутку 4. Земельна рента. <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел:</p> <p>Основний: 1, 2, 5, 6. Додатковий: 12, 16, 18, 20, 21.</p>	
	<p>Практичне заняття</p> <p>Опитування студентів за питаннями:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Капітал як фактор виробництва 2. Аналіз поведінки кредиторів та позичальників 3. Дисконтування 4. Ціна землі як дисконтована вартість. <p><i>Моделювання</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. вибору індивіда між поточним і майбутнім споживанням; 2. рівноваги на ринках конкурентному, моносонічному та білатерально монопольному ринках капіталу <p><i>Презентація, дискусія та модерація за темою «Ринок землі в Україні».</i></p> <p><i>Розв'язання аналітичних задач з використанням інструментарію дисконтування.</i></p>	2

<p><i>Знати:</i> особливості інформаційного блага; особливості формування попиту та пропозиції на ринку інформації; зміст категорії «інформаційна асиметрія» та її наслідки.</p>	<p style="text-align: center;">Тема 15. Ринок інформації</p> <p>План лекції-візуалізації</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Інформація як економічне благо та економічний ресурс. 2. Попит та пропозиція на ринку інформації. Ринкова рівновага <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Первинна інформація 2.2. Відтворювана інформація 3. Інформаційна асиметрія. <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел:</p> <p>Основний: 5, 6. Додатковий: 7, 9, 10, 15, 16, 20, 21.</p>	2
<p><i>Вміти:</i> визначати параметри розділової та нерозділової рівноваги на ринках з ознаками інформаційної асиметрії, шляхи зниження інформаційної асиметрії.</p>	<p>Самостійна робота студентів: Опрацювання матеріалу конспекту лекцій, заповнення опорного конспекту зі списку додаткової літератури, підготовка есе на теми:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Споживчі ефекти інформаційної асиметрії 2. Сигналізування як інформаційна маніпуляція <p>Підготовка презентації на теми:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Внесок лауреатів Нобелівської премії у дослідження проблеми інформаційної асиметрії на ринку та способів її послаблення 2. Оманлива реклама в Україні <p><u>Питання, які виносяться на самостійне опрацювання студентів:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Види інформації. 2. Структура витрат на інформацію. 3. Наслідки інформаційної асиметрії на ринку та шляхи її послаблення. <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел:</p> <p>Основний: 5, 6. Додатковий: 7, 9, 10, 15, 16, 20, 21.</p>	4

	<p>Практичне заняття Опитування студентів за питаннями: 1. Види та властивості інформації 2. Ціноутворення на ринку інформації. 3. Вплив інформаційної асиметрії на функціонування ринків товарів і ресурсів</p> <p><i>Моделювання:</i> 1. множинної рівноваги на ринку інформації 2. розділової та нерозділової рівноваги на ринках з ознаками інформаційної асиметрії</p> <p><i>Презентація, дискусія та модерація за темами:</i> 1. Внесок лауреатів Нобелівської премії у дослідження проблеми інформаційної асиметрії на ринку та способів її послаблення 2. Оманлива реклама в Україні</p> <p><i>Розв'язання аналітичних задач на визначення параметрів розділової та нерозділової рівноваги на ринках з ознаками інформаційної асиметрії</i></p>	2
<p><i>Знати:</i> сутність невизначеності та ризику, функції залежності доходу від прихильності до ризику; причини формування та наслідки цінових бульбашок та інформаційного каскаду; способи зниження ризику;</p>	<p style="text-align: center;">Тема 16. Невизначеність і ризик</p> <p>План лекції-візуалізації 1. Економічний зміст невизначеності і ризику: спільні риси та відмінності. 2. Інструментарій оцінки ризику 3. Попит на ризикові активи.Ціна ризику 4. Способи зниження ризику</p> <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел:</p> <p>Основний: 5, 6. Додатковий: 16, 20, 21.</p>	2

<p>концепції обмеженої та передбачуваної раціональності.</p> <p><i>Вміти:</i> оцінювати ризик, визначати премію за ризик, доцільні пропорції очікуваної та дійсної віддачі на ризиковий актив; застосовувати інструментарій кривих байдужості і бюджетних ліній для прийняття рішення до визначення ціни ризику.</p>	<p>Самостійна робота студентів: Опрацювання матеріалу конспекту лекцій, заповнення опорного конспекту зі списку додаткової літератури, підготовка есе на тему:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Цінові бульбашки: причини появи та наслідки для економіки <p>Підготовка до дебатів на тему «Обмежена раціональність vs передбачувана ірраціональність економічних суб'єктів»</p> <p><u>Питання, які виносяться на самостійне опрацювання студентів:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Премія за ризик 2. Ризикові і безризикові активи. 3. Цінові бульбашки 4. Інформаційний каскад 5. Портфельне інвестування <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел:</p> <p>Основний: 5, 6. Додатковий: 16, 20, 21.</p>	4
	<p>Практичне заняття 1</p> <p>Опитування студентів за питаннями:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Теорія очікуваної корисності. Функція Неймана-Моргенштейна. 2. Прихильність до ризику 3. Співвідношення очікуваної та дійсної віддачі на ризиковий актив. Ціна ризику. 4. Диверсифікація і страхування <p><i>Дебати за темою «Обмежена раціональність vs передбачувана ірраціональність економічних суб'єктів»</i></p> <p><i>Розв'язання аналітичних задач на оцінку ризику, премії за ризик, ціни ризику.</i></p>	2
	<p>Практичне заняття 2. Модульна контрольна робота за темами 8-16</p>	2

<p><i>Знати:</i> оптимуми Парето в обміні та виробництві, теореми економіки добробуту.</p> <p><i>Вміти:</i> оцінювати умови ефективності в економіці.</p>	<p align="center">Тема 17. Загальна рівновага та економічна ефективність</p> <p>План лекції-візуалізації</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Поняття загальної рівноваги.</i> 2. <i>Оптимум Парето в обміні.</i> 3. <i>Оптимум Парето у виробництві.</i> 4. <i>Економіка добробуту.</i> <p align="center">Список рекомендованих джерел:</p> <p>Основний: 2, 3, 4, 5, 6. Додатковий: 12, 16, 21.</p>	<p align="center">2</p>
	<p>Самостійна робота студентів: Опрацювання матеріалу конспекту лекцій, заповнення опорного конспекту зі списку додаткової літератури, підготовка презентації на теми:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Внесок лауреатів Нобелівської премії у розвиток теорії економічної рівноваги та теорії добробуту. 2. Економіка Робінзона Крузо. <p><u>Питання, які виносяться на самостійне опрацювання студентів:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ефект зворотного зв'язку. 2. Ефективність в обміні 3. Умова ефективного розміщення ресурсів. 4. Концептуальні підходи до проблеми справедливості <p align="center">Список рекомендованих джерел:</p> <p>Основний: 2, 5, 6. Додатковий: 12, 16, 21.</p>	<p align="center">4</p>
	<p>Практичне заняття</p> <p>Опитування студентів за питаннями:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Порівняльний аналіз часткової та загальної рівноваги. 2. Парето-ефективність і Парето-покращання. 3. Теореми економіки добробуту. Критерії оцінки динаміки добробуту. 	<p align="center">2</p>

	<p><i>Моделювання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. кривих можливих корисностей та виробничих можливостей; 2. загальної рівноваги в скриньці Еджворта. <p><i>Презентація, дискусія та модерація за темами:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Внесок лауреатів Нобелівської премії у розвиток теорії економічної рівноваги та теорії добробуту. 2. Економіка Робінзона Крузо 	
<p><i>Знати:</i> економічний зміст категорії «зовнішні ефекти», їх класифікацію та способи державного регулювання.</p> <p><i>Вміти:</i> оцінити зовнішній ефект і встановити спосіб його усунення.</p>	<p style="text-align: center;">Тема 18. Зовнішні ефекти</p> <p>План лекції-візуалізації</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Неспроможності ринку: сутність та види. 2. Економічний зміст та види зовнішніх ефектів (екстерналій). 3. Інтерналізація зовнішніх ефектів. <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел: Основний: 2, 3, 4, 5. Додатковий: 7, 16, 20, 21.</p>	2
	<p>Самостійна робота студентів: Опрацювання матеріалу конспекту лекцій, заповнення опорного конспекту зі списку додаткової літератури, підготовка есе на теми:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Екстерналії по сусідству 2. Вплив Грети Тунберг на економіку XXI ст. <p>Підготовка презентації на тему «Дослідження кліматичних змін у працях Нобелівського лауреата з економіки В.Нордгауза»</p> <p><u>Питання, які виносяться на самостійне опрацювання студентів:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Суспільні та приватні витрати / вигоди. 2. Граничні зовнішні витрати 3. Злиття як інструмент інтерналізації екстерналій. 4. Визначення ефективного рівня викидів <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел: Основний: 2, 5. Додатковий: 7, 16, 20, 21.</p>	4
	<p>Практичне заняття</p> <p>Опитування студентів за питаннями:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Класифікація зовнішніх ефектів. 	2

	<p>2. Інструментарій виміру зовнішніх ефектів. 2. Корируючі податки та субсидії за А. Пігу. 3. Практичне значення теореми Коуза. Теорема Познера.</p> <p><i>Моделювання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. впливу зовнішніх ефектів на третіх осіб; 2. коригуючих податків та субсидій. <p><i>Презентація, дискусія та модерація за темою «Дослідження кліматичних змін у працях Нобелівського лауреата з економіки В.Нордгауза»</i></p> <p><i>Вирішення ситуаційних вправ щодо послаблення негативних екстерналій.</i></p>	
<p><i>Знати:</i> сутність суспільного блага; особливості ринків суспільних благ; зміст проблеми фрірайдерства; правило Самуельсона.</p> <p><i>Вміти:</i> виявляти уподобання споживачів щодо виробництва суспільних благ та визначати їх оптимальний обсяг; розв'язувати проблему фрірайдерства.</p>	<p style="text-align: center;">Тема 19. Суспільні блага</p> <p>План лекції-візуалізації</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та властивості суспільних благ. 2. Типологія суспільних благ. 3. Механізми забезпечення надання суспільного блага. <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел:</p> <p>Основний: 2, 3, 4, 5. Додатковий: 7, 8, 16, 20, 21.</p> <p>Самостійна робота студентів: Опрацювання матеріалу конспекту лекцій, заповнення опорного конспекту зі списку додаткової літератури, підготовка есе на теми:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Суспільні блага в споживчому кошику українця 2. Клубні блага 3. Проблема фрірайдерства і шляхи її подолання 	2
	<p>Підготовка презентації на тему:</p> <p>– Національна оборона як суспільне благо та особливості його відтворення в Україні</p> <p><u>Питання, які виносяться на самостійне опрацювання студентів:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проблема фрірайдерства. Трагедія общин (спільнот). 2. Правило Самуельсона 	4

	<p>3. Модель Ліндаля. 4. Податок Кларка – Гровза.</p> <p>Скласти таблицю «Відмінності між приватними благами спільного користування та суспільними благами»</p> <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел:</p> <p>Основний: 2, 5. Додатковий: 7, 8, 16, 20, 21.</p>	
	<p>Практичне заняття</p> <p>Опитування студентів за питаннями:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Порівняння суспільних, приватних благ та квазісуспільних благ. 2. Трагедія общин (спільнот). 2. Умови приватного забезпечення колективних благ за М. Олсоном. 3. Посередництво держави у виготовленні суспільних благ. <p><i>Моделювання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. кривої попиту на суспільне благо; 2. ціноутворення на суспільне благо; 3. прийняття рішення щодо випуску суспільного блага. <p><i>Презентація, дискусія та модерація за темою «Національна оборона як суспільне благо та особливості його відтворення в Україні»</i></p> <p><i>Вирішення ситуаційних вправ щодо розв'язання проблеми фрірайдерства.</i></p>	2

<p><i>Знати:</i> зміст політичного ринку, принципів його балансування з ринками товарів і послуг; категорії «політична рента» та механізмів її формування; концепцію суспільного вибору; провалів державного регулювання.</p> <p><i>Вміти:</i> використовувати знання концепції взаємовпливу економічних і політичних структур у публічному управлінні; проводити економічний аналіз поведінки виборців</p>	<p style="text-align: center;">Тема 20. Політичний ринок</p> <p>План лекції-візуалізації</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Сутність політичного ринку.</i> 2. <i>Концепція суспільного вибору.</i> 3. <i>Демократія як спосіб здійснення вибору.</i> 4. <i>Витрати суспільного вибору.</i> 5. <i>Бюрократія в теорії суспільного вибору.</i> 6. <i>Провали державного регулювання</i> <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел: Основний: 5. Додатковий: 9, 16, 20.</p>	4
	<p>Самостійна робота студентів: Опрацювання матеріалу конспекту лекцій, заповнення опорного конспекту зі списку додаткової літератури, підготовка есе на тему:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Переваги та недоліки представницької демократії. <p>Підготовка презентації на теми:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Внесок лауреата Нобелівської премії Дж. Б'юкенена у теорію суспільного вибору. 2. Теорема неможливості лауреата Нобелівської премії К. Ерроу. <p><u>Питання, які виносяться на самостійне опрацювання студентів:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Політична рента в ринковій економіці та механізми її виникнення. 2. Процедура та парадокси суспільного вибору 3. Правила відносної, оптимальної, простої та кваліфікованої (конституційної) більшості. 4. Модель бюрократії Нісканена <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел: Основний: 5. Додатковий: 9, 16, 20.</p>	4
	<p>Практичне заняття</p> <p>Опитування студентів за питаннями:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Порівняльний аналіз товарного та політичного ринку. 2. Рентоорієнтована поведінка. 	2

	<p>3. Приватний та суспільний вибір. Модель медіанного виборця. 4. Причини неефективності державного регулювання</p> <p><i>Презентація, дискусія та модерація за темами:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. Внесок лауреата Нобелівської премії Дж. Б'юкенена у теорію суспільного вибору.</i> <i>2. Теорема неможливості лауреата Нобелівської премії К. Ерроу.</i> <p><i>Вирішення ситуаційних вправ щодо суспільного вибору.</i></p>	
РАЗОМ		180

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ:

Основний

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: підруч. у 2-х кн. кн.2: Мікроекономіка / авт. кол.: С.М. Панчишин, П.І. Островерх, В.Б. Буняк та ін.; за ред. С.М. Панчишина, П.І. Островерха. 2-ге вид., випр. і допов. Київ: Знання, 2013. 390 с.
2. Базилевич В. Д., Ігнатюк А. І., Слухай С. В., Базилевич К. С. Мікроекономіка: підручник. 2-ге вид., переробл. і доповн. К.: Знання, 2008. - 679 с.
3. Гриценко О.Г., Вертелева О.В. Квіцинська Н.В. Мікроекономіка. Практикум К.: КНТЕУ. - 2015. - 107 с.²
4. Гронтовська Г.Е., Косік А. Мікроекономіка. Практикум. 3-тє вид., доповнене. Київ : Центр учбової літератури, 2019. – 418 с.
5. Мікроекономіка. Дистанційний курс / Лабораторія дистанційного навчання КНТЕУ. URL: <http://ldn.knute.edu.ua/course/view.php?id=27>³
6. Ястремський О. І. Гриценко О. Г. Основи мікроекономіки: підруч. 2-ге вид., переробл. і допов. Київ: Знання, 2007. 579 с.

Додатковий

7. Веріан Гел Р. Мікроекономіка: проміжний рівень. Сучасний підхід: Підручник. Пер. з англ. 6-те вид. К.: Лібра, 2006. - 630 с.
8. Вертелева О.В. Національна оборона як суспільне благо та особливості його відтворення в Україні. Економіка та держава. 2018. № 1. С. 34–39. URL: <http://www.economy.in.ua/?op=1&z=3949&i=5>
9. Герасименко А.Г. Ринкова влада: джерела, масштаби, наслідки: монографія / А.Г. Герасименко. - К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. - 600 с.
10. Герасименко А.Г. Свистільник В. Ю. Теоретико-методологічний аналіз змісту інформаційної економіки Економічний вісник Національного гірничого університету. 2017. № 1 (57). С.19-28. - URL: http://ev.nmu.org.ua/docs/2017/1/EV20171_019-028.pdf
11. Державне антимонопольне регулювання / В.Д. Лагутін, Ю.І. Боровик, О.В. Вертелева та ін.; за заг. ред. В.Д. Лагутіна. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. – 480 с.
12. Курс мікроекономіки: навчальний посібник для студентів

²Курсивом позначено видання, наявні в бібліотеці КНТЕУ

³ Підкресленням позначено джерела, наявні у відкритому доступі в мережі інтернет або доступні на внутрішніх он-лайн ресурсах КНТЕУ

- спеціальностей «Економіка», «Облік і оподаткування», «Менеджмент», «Маркетинг», «Підприємство, торгівля та біржова діяльність» / За ред. С.І. Архієреєва. – Харків: Видавництво Іванченка І.С., 2019. – 156 с.
13. Лагутін В. Монополія та конкурентна політика: політико-економічні проблеми Економічна теорія. 2015. № 4. С. 89-97. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecte_2015_4_12
 14. Полюяктова О.В. Навчальний посібник «Економіка» (курс мікроекономіки). Одеса: Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського, 2019. – 202 с.
 15. Свистільник В. Інструменти інформаційної асиметрії на ринках споживчих товарів та послуг. Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. 2018. № 4. С. 14-23. -URL: <http://visnik.knteu.kiev.ua/files/2018/04/3.pdf>
 16. Слухай С.В. Довідник базових термінів та понять з мікроекономіки / С.В. Слухай. – 2-ге вид., переробл. і доп. - К.: Аграр Медіа Груп, 2015. - 374 с.
 17. Управління у сфері економічної конкуренції: навчальний посібник Том 1 / В.Д. Лагутін, А.Г. Герасименко, Л.С. Головка та ін.; за заг. ред. А.Г. Герасименко. – К.: Київ. нац. торг-екон. ун-т, 2016. – 448 с.
 18. Curtis D. and Irvine I. Principles of Microeconomics. An Open Textbook. 2020 – A (CC BY-NC-SA). 456 p.URL: https://laecon1.lyryx.com/textbooks/CURTIS_PRIN_MIC_1/marketing/CI-Principles-of-Microeconomics-2020A.pdf
 19. Kreps D. M. Microeconomics for Managers, 2nd Edition. Princeton University Press, 2019. 520 p.
 20. Greenlaw, S., and Tylor, T. Principles of microeconomics. 2-nd ed. Houston: Rice University, OpenStax, 2018 570 p.URL: <https://cnx.org/exports/5c09762c-b540-47d3-9541-dda1f44f16e5@8.8.pdf/principles-of-microeconomics-2e-8.8.pdf>
 21. Pindyck, R. S and Rubinfeld, D.L. Microeconomics. 8th ed. The Pearson series in economics, NJ: Prentice Hall, 2012. 743 p.– пер. укр.: Піндайк Р. С., Рубінфельд Д.Л. Мікроекономіка. К.: Основи. 646 с
URL: https://edisciplinas.usp.br/pluginfile.php/4292722/mod_resource/content/1/%288th%20Edition%29%20%28The%20Pearson%20Series%20in%20Economics%29%20Robert%20Pindyck%2C%20Daniel%20Rubinfeld-Microecon.pdf